

Yapay Zekâ Tarafından Üretilen “Trump Gaza” Video Klibinin Hermeneutik Yaklaşım Üzerinden Analizi

Analysis of the Artificial Intelligence-Generated "Trump Gaza" Video Clip Through a Hermeneutic Approach

Alpaslan ÖNGEL¹
Vahit ÖZDEMİR²

Öz: Yapay zekâ teknolojilerinde yaşanan gelişmeler neticesinde hızlı, kolay ve az maliyetli içerik üretimi mümkün hale gelmektedir. Bireyler ve kurumlar yapay zekâ programlarını veya araçlarını kullanarak metin, ses, fotoğraf ve video üretimini hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirebilmektedir. Yapay zekâ programları insanların komutları üzerinden içerik üretmektedir. Bu açıdan bakıldığında aslında yapay zekâ tarafından üretilen içerikler insanların duygu ve düşüncelerini içermektedir. Bu nedenle yapay zekâ çıktılarının tamamen bağımsız ve herhangi bir bağlamdan uzak olduğunu söylemek doğru olmaz. Yapay zekâ teknolojileri bilgiyi yoktan var etmezler; ürettikleri içerikler internet ortamında bulunan veriler dâhilinde oluşmaktadır. Bu verilere ulaşabilmesi için de bir insan tarafından yönlendirilmesi gereklidir. Bu bağlamda yapay zekâyı doğru ve güvenilir bilgiler girilmezse internet ortamında bulunan verilerden hareketle yanlış ve etik dışı içerik üretimi gerçekleştirebilmektedir. Bu çalışmada yapay zekâ ile oluşturulmuş bir video içeriğinin nasıl propaganda temelli bir toplumsal mesaj verebileceğinin analizi yapılmıştır. Araştırmada, yapay zekâ aracılığı ile üretilen ve ABD Başkanı Donald Trump tarafından 26 Şubat 2025 tarihinde sosyal medya hesabında paylaşılan “Trump Gaza” video klibi Hermeneutik Yaklaşım üzerinden analiz edilmiştir. Bu videonun seçilme nedeni ise, videonun yapay zekâ tarafından üretilmiş olması ve içerisinde çok fazla yan anlamın bulunmasıdır. Analiz sonucunda “Trump Gaza” videosunda Trump’ın Gazze planına, Filistinlilerin kültürel ve sosyal yaşantılarına, ABD ve İsrail ilişkilerine dair çok sayıda yan anlamın bulunduğu tespit edilmiştir. Video klipte Donald Trump’ın Gazze’nin geleceği ile ilgili planlarını özgürlük, zenginlik ve şöhret çerçevesinde meşrulaştırılmaya çalıştığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yapay Zekâ, Video, Gazze, Donald Trump, Hermeneutik.*

¹ Corresponding Author, Lecturer, Dr., Kırşehir Ahi Evran University
e-mail: a.ongel@ahievran.edu.tr ORCID: 0000-0002-5146-4863

² Lecturer, Dr., Kırşehir Ahi Evran University
e-mail: vahitozdemir@ahievran.edu.tr ORCID: 0000-0001-5658-6387

Atf/Citation: Öngel, A. ve Özdemir, V. (2025). Yapay Zekâ Tarafından Üretilen “Trump Gaza” Video Klibinin Hermeneutik Yaklaşım Üzerinden Analizi. Intermedia International e-Journal, 12(23) 633-652. doi: 10.56133/intermedia.1739419.

Extended Abstract: There are many definitions of artificial intelligence, which is a multidisciplinary concept. As a general definition, artificial intelligence means the imitation of the human brain by machines. As a result of the developments in information and communication technologies, artificial intelligence technology has developed and has reached a level where it can imitate the human brain. As a result of the developments in natural language processing and machine learning technologies, artificial intelligence technologies can be used without the need for software knowledge. Producing content with artificial intelligence technologies has become simple and easy. These developments in artificial intelligence technologies have increased the interest in these technologies globally and made content production widespread.

As a result of the developments in artificial intelligence technologies, it has become possible to produce text, audio, photos and videos. Today, people can produce content using many artificial intelligence programs such as ChatGPT, Deepseek, AIVA, DALL-E, Mjournery, HailuoAi, KlingAi. There is no need for software knowledge for these programs; artificial intelligence produces content as a result of commands given in natural language. As a result of artificial intelligence producing content in a simple way, people have started to use artificial intelligence programs in their business lives, education processes or daily life practices. People can produce texts, photos and videos very quickly, easily, at no cost or at a low cost through these programs. Graphic design or film production, which has a very long and costly production process, can be realized quickly and costlessly with artificial intelligence.

Artificial intelligence has greatly affected and transformed news, graphic design and video production processes. With this technology, content production processes have accelerated, costs have decreased and become more efficient (Lu & Nam, 2021). The main reason for the use of artificial intelligence technologies in many areas is the reduction of costs, acceleration of production processes and thus more income (Dalen, 2012, p.649). Artificial intelligence technologies are used in a way similar to the capitalist production process. Media organizations and many institutions produce content through artificial intelligence technologies in order to maximize their profits and save time, production and costs thanks to these contents. One of the areas where artificial intelligence technologies are frequently used today is visual fields. Media organizations or individuals produce content through visuals produced by artificial intelligence and market these contents.

Artificial intelligence produces content through commands that people write to the system. Therefore, the content produced by artificial intelligence also includes people's emotions and thoughts. In this context, artificial intelligence outputs are not completely independent. The content produced by artificial intelligence must be analyzed well. Otherwise, negative ethical problems may occur. If reliable and accurate data is not entered into artificial intelligence, there is a possibility that artificial intelligence will produce wrong and unethical content based on negative data.

The research method used in the study is hermeneutic approach. This approach is also called the science of interpretation. This method, which is used in all content that produces meaning, looks at the issue from a linguistic, social, historical and cultural perspective. In this context, when commenting on a subject, the cultural, social and linguistic framework of that subject must be known from a historical perspective. In particular, the person who will perform the interpretation must have a certain knowledge of the language structure used in the content and who said it. Although the hermeneutic approach initially seems to be a method used only for words and texts, it actually emerges as an important analysis method for all contents that produce meaning. The most important reason why the hermeneutic method was preferred in this study is that the video examined contains many sub-messages that are open to interpretation. The aim here is to reveal these sub-messages through the interpretation method, taking into account the linguistic, cultural and historical facts related to the subject.

When the visuals in the “Trump Gaza” video clip are examined, it is understood that there are many religious, ethnic and cultural connotations. Religious values and Hamas members are denigrated

through Islamic symbols in the video clip. Donald Trump is glorified in the images; he is identified with power, authority and wealth. In the video clip, it is seen that the city will be redesigned with the exodus of Palestinians from Gaza and that this design process will take place in partnership with the US and Israel. In addition, there are connotations that global capitalists such as Elon Musk will play a role in the redesign of Gaza. When the images are analyzed, references are made to the bond and love between Trump and Netanyahu. Messages are given that Gaza will be a magnificent and luxurious city under the leadership of this duo and that rich and high-status people will live in Gaza where there are no tunnels. In the video clip, Trump's plan to exploit Gaza is generally legitimized within the framework of freedom, wealth and fame. When you look at the video in general, you can see that the team that prepared the content did a detailed study. The commands were detailed and loaded into the program. At the same time, the video also appears as a content that reflects Trump's mental world. It can be seen that this video, which has little to do with the real world, was produced exactly to make propaganda for Trump and the USA.

Key Words: Artificial Intelligence, Video, Gaza, Donald Trump, Hermeneutic.

GİRİŞ

Yapay zekâ tanım olarak insan beyninin makineler tarafından taklit edilmesi manasına gelmektedir (Penrose, 2020, s. 53). McCarthy (2004, s. 7)'e göre yapay zekâ, insan benzeri zeki makineler özellikle de zeki bilgisayar programları yapma bilimi ve mühendisliğidir. Bunun dışında literatürde yapay zekâyı tanımlayan çok fazla tanım vardır. Bu durumun nedeni kavramın yeni oluşu ve birçok alanda kullanılıyor olmasıdır. Tanımların geneline bakıldığında, yapay zekâ teknolojileri ile ilgili iki temel unsur görülmektedir. Bunlar bilgisayarların ve makinelerin insansı tepkileri ve akıllı programlama teknikleridir (Arslan, 2020, s. 76). Yapay zekâ kavramından bahsedebilmek için bu iki unsurun bir makinede ya da bilgisayarda buluşması gerekmektedir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler neticesinde yapay zekâ teknolojisi gelişmiş ve birçok alanda kullanılmaya başlanmıştır. Algoritmalar, büyük veri, doğal dil işleme, makine öğrenmesi, yapay sinir ağları ve derin öğrenme gibi çok sayıda teknik gelişme neticesinde yapay zekâ insan beynini taklit edebilir bir seviyeye yükselmiştir. Yapay zekâ teknolojilerinde yaşayan gelişmeler neticesinde üretken yapay zekâ modeli gelişmiştir (Yastioğlu, 2023, ss. 215-216). Üretken yapay zekâ modelinin gelişimiyle bireyler üretken yapay zekâ araçları olan ChatGPT, Gemini, SUNO AI, AIVA, Midjourney, SORA vb. programları kullanarak metin, ses ve görüntü üretebilmektedir. Bu araçlar insan benzeri dil yeteneklerini taklit ederek verileri işleyebilmekte, anlamlandırabilmekte ve kendilerini veriler komutlar neticesinde içerik üretimi gerçekleştirebilmektedir.

Üretken yapay teknolojilerinde yaşanan gelişmeler neticesinde yazılım bilgisine gerek kalmadan doğal dilde verilen komutlar neticesinde içerikler üretilmektedir. İçerik üretim sürecinde teknik bilgiye gerek olmaması ve yapay zekâ programlarının basit bir arayüze sahip olmasından dolayı profesyoneller ve diğer kullanıcılar günlük yaşam pratiklerinde sıklıkla yapay zekâ programlarını kullanmaya

başlamıştır. Günümüzde yapay zekâ programları günlük işlerde, eğitim süreçlerinde ve iş yaşantısında sıklıkla kullanılmaktadır.

İnsanların istedikleri içeriklerin özelliklerini ayrıntılı bir şekilde komut olarak yazılıma yüklemesi neticesinde yapay zekâ üretimi gerçekleştirmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, istenilen sonuca ulaşabilmek için komutun en ince ayrıntısına kadar verilmesidir. Bu açıdan bakıldığında yapay zekâ çıktıları tamamen bağımsız ve tarafsız değildir. İçerisinde komutu veren bireyin veya kurumun ideolojisini, değerlerini ve bilinçaltını görmek mümkün olabilir. Bu nedenle yapay zekâ çıktılarının iyi analiz edilmesi gerekmektedir. Bu durum, insan eliyle üretilmiş diğer medya içeriklerinde olabileceği gibi etik açıdan olumsuz bir sürecin oluşmasına neden olabilir. Dolayısıyla yapay zekâyı güvenilir ve doğru veriler girilmelidir ki yapay zekâ olumsuz verilerden hareketle yanlış ve etik dışı içerik üretimi gerçekleştirmesin.

Araştırmada, yapay zekâ tarafından üretilen “Trump Gaza” video klibi ele alınmıştır. Bilindiği üzere İsrail ve Hamas arasında 7 Ekim 2023 tarihinde başlayan savaş ve bu savaş neticesinde Gazze şehrine ve halkına yönelik saldırılar başta çocuk ve kadınlar olmak üzere binlerce sivilin yaşamlarını kaybetmelerine neden olmuştur. İsrail tarafından yapılan büyük bombardımanlar sonucunda ise yaşam alanlarını büyük ölçüde kaybeden ve topraklarını terk etmek zorunda kalan Filistinliler büyük bir insanlık dramı ile karşı karşıya kalmışlardır. ABD Başkanı Donald Trump 5 Şubat 2025 tarihinde İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu ile düzenlediği basın toplantısında Gazzelilerin sürgün edilerek Gazze’yi devralma planını açıklamıştır. Donald Trump açıklamasından kısa bir süre sonra ise yapay zekâ tarafından üretilen “Trump Gaza” video klibini kendi sosyal medya hesabından paylaşmıştır. Yapılan açıklamalar ve ardından paylaşılan bu video küresel çapta tepkiyle karşılanmış ve uzun süre kamuoyunu meşgul etmiştir. Bu bağlamda klip araştırmanın analiz bölümünün temasını oluşturmaktadır.

Araştırmada, yapay zekâ tarafından üretilen “Trump Gaza” video klibi Hermeneutik yaklaşım yöntemiyle incelenmiştir. Bu video klibin seçilme nedeni, yapay zekâ ile üretilen bir içeriğin küresel anlamda bir halkın dramı üzerinden nasıl bir siyasi propagandaya dönüşebildiğini analiz etmektir. Video klibin uzun bir süre gündemde kalması ve üzerine birçok söylemin gerçekleştirilmesi de analiz için belirlenmesinde etken olmuştur. Aynı zamanda video içerisinde çok fazla yan anlamın bulunması ve bu yan anlamlarda Donald Trump’ın Gazze’nin geleceği ile ilgili planlarına dair öngörülere yer verilmesi de önemlidir.

1. Yapay Zekâ Teknolojisi

Multidisipliner bir kavram olan yapay zekânın birçok farklı tanımı mevcuttur. Say (2020, s. 83), “doğal sistemlerin yapabildiği her bilişsel etkinliği yapan sistemlere, daha da yüksek başarımlı düzeylerinde nasıl yaptırabileceğimizi inceleyen bilim dalı” olarak

yapay zekâyı tanımlamıştır. Penrose (2020, s. 53), “makinelerin insanın zihinsel yetilerini taklit etmesi” olarak tanımlamıştır. Nabiyev (2012, s. 25) ise, “bilgisayarın ya da bilgisayar denetimli bir makinenin, genellikle insana özgü nitelikler olan akıl yürütme, anlam çıkarma, genelleme ve geçmiş deneyimlerden öğrenme gibi zihinsel süreçlere ilişkin görevleri yerine getirme yeteneği” olarak tanımlamaktadır. Yılmaz’a (Yılmaz, 2024, s. 1) göre yapay zekâ, insan zekâsını modelleyebilmek için insanlar gibi akıl yürütebilme, anlam çıkarabilme, genelleme yapabilme ve tıpkı insanlar gibi eski deneyimlerden yola çıkarak ayırım yapabilme yetisinin bilgisayar ya da bir makineye kazandırılmasıdır. Tanımları genel olarak incelediğimizde, yapay zekâ insan beyninin makineler tarafından taklit edilmesi anlamına gelmektedir. Yapay zekâ kavramı ilk olarak Dartmouth Konferansı’nda kullanılmıştır (Fırat, 2018, s. 249.) Bu konferans sonucunda insan zekâsının makineler tarafından taklit edilmesi “yapay zekâ” olarak tanımlanmış ve yapay zekâ alanında ilk bilimsel temeller atılmıştır.

Yapay zekânın tarihsel gelişimine baktığımızda ise 1990’lı yıllarda IBM tarafından geliştirilen ve satranç oynayabilen yapay zekâ teknolojisi Deep Blue’nun dünya satranç şampiyonu Garry Kasparov’la yaptığı müsabakayı kazanması yapay zekâ teknolojisine olan ilgiyi küresel çapta arttırmış ve yapay zekânın insanlık tarihi açısından önemine dikkat çekmiştir (Say, 2020, s. 139). Deep Mind yapay zekâ şirketi, 2010 yılında satranç oyununa kıyasla daha fazla stratejik hamle ve mantıksal çıkarımlar gerektiren “Go” oyununu oynayabilen ‘Alpha Go’ yazılımını geliştirmiştir. Bu yazılım, “Go” oyunu dünya şampiyonu Lee Sedol ile 2016 tarihinde beş set maç gerçekleştirmiş ve beş set maçın dördünü kazanmıştır (Albayrak, 2016). Bu maç yine dünya çapında yapay zekâyâ olan ilgiyi ve aynı zamanda endişeyi de arttırmıştır.

Yapay zekâ kavramını tam olarak anlayabilmek için algoritma, doğal dil işleme makine öğrenmesi, yapay sinir ağları ve derin öğrenme kavramlarını bilmek gerekmektedir. Dijital açıdan algoritma genellikle çözüm üretmek ve belirli bir amaca yönelik süreci yönetmek için yazılımsal olarak izlenen yol olarak tanımlanabilir. Algoritmalar günümüz bilgisayarlarının temel yapı taşıdır. Algoritmalar olmadan yapay zekâ yazılımları oluşturulamaz. Üretilen her algoritma belli amaçlar için tasarlanmıştır. Programcılar, farklı alanlar için farklı algoritmalarından oluşan yazılımlar gerçekleştirmektedir. Bu nedenle her yapay zekâ yazılımı aynı işlevi görmez. ChatCPT, Deepseek, Grok3 gibi yazılımlar genellikle metin üretimi için kodlanmışken; Suno Ai, Aiva, Beethoven Ai, Musicful vb. araçlar ses için kodlanmıştır. DALL-E, DeepART, Midjourney, vb. yazılımlar ise görüntü üretmek amacıyla kodlanmıştır.

Doğal dil işleme, makinelerin insanların günlük konuşma dillerindeki kelimeleri anlayarak doğal diller üzerinden işlemler yapabilmesidir (Babacan, 2021, s. 46). Doğal dil işleme yazılımı aracılığıyla bilgisayarlar yazılı bir metni okuyarak analiz edebilmekte, metnin özetini çıkarabilmekte, doğal diller arasında çeviri gerçekleştirebilmekte veya sorulan sorulara cevaplar üretebilmektedir (Adalı, 2016, s.

34). Günümüzde otomatik haber üretim süreçlerinde bu doğal dil işleme yapay zekâ yazılımları sıklıkla kullanılmaktadır. Makine öğrenmesi ise, bilgisayarların bilgisayarlara yüklenen bilgilerden yola çıkarak yeni bilgiler ve geçmiş bilgiler arasında çıkarımlarda bulunabilmesi ve gelecekte oluşabilecek herhangi bir durum karşısında edinmiş olduğu bilgilerden yola çıkarak varsayımlarda bulunabilmesi anlamına gelmektedir (Öztemel, 2006, s. 21). Makine öğrenmesi genellikle denetimli, denetimsiz ve yarı denetimli olmak üzere gruplara ayrılmaktadır. Denetimli öğrenme işleminde algoritmalar etiketlenmiş veri kümeleriyle eğitilmekte ve bu eğitimler neticesinde yeni verilere yönelik sonuçları tahmin etmesi hedeflenmektedir. Denetimsiz öğrenme işleminde etiketlenmiş veriler analiz edilmekte ve aralarındaki çözümlenir ve veriler gruplandırılır. Yarı denetimli öğrenme işleminde ise hem etiketli hem de etiketsiz verilerden oluşan veri kümelerinin kullanılarak ve bu verilerden hareketle sorunları çözmeye çalışan bir makine öğrenme işlemidir (Delua, 2021). Yapay sinir ağları tanım olarak insan beynindeki sinir sisteminin bir taklidi olarak insan beyni gibi öğrenme, hatırlama, genelleme yapabilme ve edindiği bilgilerden yola çıkarak belirli çıkarımlarda bulunabilme işlevinin bilgisayar yazılımları tarafından gerçekleştirilmesidir (Öztürk & Şahin, 2018, s. 27). Derin öğrenme kavramı ise yapay sinir ağları aracılığıyla karmaşık görevlerin ve veri setlerinin işlenmesidir. Derin öğrenme insan beynini ilham alan ve sinir ağları tarafından yönlendirilen makine öğrenmesidir (Yıldırım & Kavut, 2024, s. 236).

Yapay zekanın bir alt kümesi olan doğal dil işleme, makine öğrenmesi, yapay sinir ağları ve derin öğrenme teknolojilerinde yaşanan gelişmeler neticesinde üretken yapay zekâ modeli gelişmiştir (Yastıoğlu, 2023, ss. 215-216). Üretken yapay zekâ insan benzeri dil yeteneklerine taklit ederek, derin öğrenme ve sinir ağları aracılığıyla verileri işleyebilmekte, anlamlandırabilmekte, dönüştürebilmekte ve üretebilmektedir (Bozkurt, 2023, s. 65). Örnek olarak ChatGPT, Gemini, Microsoft Bing gibi üretken yapay zekâ araçları herhangi bir konuda kapsamlı ve bağlamı olan metinler üretebilirken; Suno Ai, Aiva, Beethoven Ai, Musicful vb. araçlar ile istenilen türde (pop, rock, hip hop, country, caz vb.) müzikler üretilmektedir. Midjourney, SORA, DALL-E, DeepAI, Ideogram, vb. üretken yapay zekâ araçlarıyla da özgün, farklı, ilginç görseller üretmek mümkündür (Çeber & Çeliker, 2024, s. 292).

2. Üretken Yapay Zekâ Araçlarının İçerik Üretiminde Kullanılması

Üretken yapay zekâ teknolojisinde yaşanan gelişmeler neticesinde ChatGPT, Gemini, Aiva, SORA, Midjourney gibi üretken yapay zekâ araçlarında yer alan “prompt” yani metin komut kısmına metinsel bir komut girildiğinde yapay zekâ araçları girilen komutlar dahilinde içerik üretimi gerçekleştirebilmektedir. Doğal dil üretme teknolojisinde yaşanan gelişmeler neticesinde yazılım bilgisi gerekmeden insanlar kolay bir şekilde üretken yapay zekâ araçlarını kullanabilmektedir (Reiter & Dale, 2000, ss. 4-6) Üretken yapay zekâ araçları ve programlarının çok fazla teknik bilgi gerektirmemesi, arayüzlerinin kolay ve kullanışlı olması ve farklı dil seçeneklerini

bünyesinde barındırmasından dolayı insanlar günlük yaşam pratiklerinde sıklıkla yapay zekâ programlarını kullanmaya başlamıştır.

Üretken yapay zekâ teknolojisi olan ve genellikle metin üretiminde kullanılan ChatGPT, Gemini, Microsoft Bing gibi üretken yapay zeka araçları insanlar gibi prompta girilen metinleri anlayabilme, analiz edebilme ve istenilen düzeyde internette yer alan veriler doğrultusunda metin üretme yeteneğine sahiptir (Bozkurt, 2023, s. 66). Kullanıcılar doğal dil üzerinden bu üretken yapay zekâ araçları ile etkileşime girebilmekte, dil işleme özelliğinden dolayı yapay zekâ araçları kullanıcıların sorularına yanıtlar vererek etkileşimli bir sohbet ortamı oluşturabilmektedir. ChatGPT, Gemini, Microsoft Bing gibi üretken yapay zekâ araçları ayrıca gelişmiş dil anlama ve üretme özelliğiyle karmaşık metinleri anlayabilir ve farklı üsluplarda (resmi, samimi, akademik, mizahi, vb.) şekilde cevaplar verebilir, diller arasında çeviriler gerçekleştirebilir ve farklı dillerde metinler üretebilir. Kullanıcılar, ChatGPT aracılığıyla metin analizi, veri analizi ve kod yazma (Python, HTML, JavaScript, vb.) gibi birçok işlemi gerçekleştirebilir ve görselleri analiz edebilir.

SUNO, AIVA, Beethoven AI, Musicful, vb. üretken yapay zekâ araçları ile müzik üretimi gerçekleştirilebilmektedir. Kullanıcılar bu üretken yapay zekâ araçlarıyla belirli konu ve temalar çerçevesine şarkılar üretebilmektedir. Üretken yapay zekâ aracı olan Aiva, yapay sinir ağları ve derin öğrenme algoritmalarını kullanarak çok sayıda klasik müzik besteleri üzerine eğitilmiş bir derin öğrenme modelidir. Kullanıcılar SUNO, AIVA, Beethoven AI, Musicful, vb. üretken yapay zekâ araçlarıyla çok sayıda klasik müzik veya diğer türde eseri analiz edebilir, yeni melodiler, armoniler ve ritimler üretebilir. Kullanıcılar üretmek üretken yapay zekâ araçlarıyla üretmek istediği müziğin tarzını (klasik, caz, pop, vb.) belirleyebilir. Kullanıcılar yapay zekâ tarafından üretilen müzik parçalarını düzenleyebilir ve istedikleri enstrüman (piyano, gitar, saz, klarnet, santur, vb.) üzerinden çalgı aletini seçebilir. Kullanıcılar müziklerin temposunu ve duygu yoğunluğunu arttırabilir veya azaltabilir (Gündoğdu & Okcu, 2024, s. 549).

Midjourney, SORA, DALL-E, DeepAI, Ideogram, vb. üretken yapay zekâ araçlarıyla da kullanıcıların görsel üretmesi mümkün hale gelmiştir. Görsel üretimi gerçekleştiren üretken yapay zekâ araçları da yapay sinir ağları ve derin öğrenme teknolojisine bağlı bir şekilde çalışmaktadır. Kullanıcılar üretken yapay zekâ araçlarında yer alan prompt kısmına metin olarak vermiş olduğu komutlar çerçevesinde yapay zekâ araçları dil ve görsel kavramlar arasında ilişki kurması sonucu görüntüler üretir (Çeber, 2024, s. 584).

Üretken yapay zekâ araçlarıyla kullanıcılar grafik ve tasarımlar, fotoğraflar, animasyonlar ve filmler üretebilmektedir. Kullanıcılar üretken yapay zekâ araçlarıyla özgün görseller üretebilmektedir. Kullanıcılar görsellerin stil, renk, ışık ve kompozisyonlarını belirleyerek görselin etkisini arttırabilmektedir. Kullanıcılar sanatsal

tarzlarda ya da belirli sanatçıların örnek olarak Hayao Miyazaki’nin Ghibli tarzına benzer görseller üretebilir. Kullanıcılar yapay zekâ aracına yükledikleri mevcut bir görsel üzerinden düzenlemeler veya değişiklikler yapabilir; video, animasyon, fotoğraf, grafik ve tasarım gibi farklı formatlarda çıktı alabilir. Üretken yapay zekâ araçları film, animasyon ve oyun tasarımı, reklam (afiş, logo) tasarımı, moda (ürün modellemesi) tasarımı, sosyal medya için içerik üretimi vb. çok sayıda alanda kullanılabilir.

Üretken yapay zekâ araçlarının gelişimiyle içerik üretim süreçleri dönüştürmüştür. Bu sayede kullanıcılar hızlı ve kısa sürede çok sayıda içerik üretebilir ve bu içerikleri hedef kitlenin ilgisini çekebilecek şekilde yüksek kalitede yayınlatabilir hale gelmiştir (Güzeldemirci, 2024, s. 46). Yapay zekâ teknolojilerinin birçok alanda kullanılmasının asıl nedeni, işverene düşük maliyetle çok daha fazla gelir elde etme şansı vermesidir. En basit örneği ile yapay zekâ kullanımında çok fazla elemana ihtiyaç duyulmadığından çalışan maliyetleri en alt seviyeye inmektedir. (Dalen, 2012, s.649). Yapay zekâ teknolojileri kapitalist üretim sürecine benzer bir şekilde kullanılmaktadır. Medya örgütleri kâr maksimizasyonlarını arttırmak amacıyla yapay zekâ teknolojileri aracılığıyla içerikler üretmekte ve bu içerikler sayesinde zamandan, üretimden ve maliyetten tasarruf etmektedir. Günümüzde yapay zekâ teknolojilerinin sık kullanıldığı alanlardan biri de görsel alanlardır. Medya örgütleri ya da kişiler yapay zekâ tarafından üretilen görseller aracılığıyla içerikler üretmekte ve bu içerikleri pazarlamaktadır.

Yapay zekâ tarafından üretilen içerikler aynı zamanda etik açıdan önem taşımaktadır. Günümüzde yapay zekâ ile üretilen içerikler birçok etik sorunu da beraberinde getirmektedir. Yapay zekâ aracılığıyla dezenformasyon içerikli haberler üretilmekte ve sahte fotoğraflar gerçekmiş gibi haberlerde yayınlanabilmektedir. Ayrıca yapay zekâ ile üretilen videolar ile birlikte manipölasyonlar yapılabilmekte ve Deepfake ile kişilik haklarına zarar verilebilmektedir (Westerlund, 2019, s.39). Kısacası yapay zekâ teknolojileri kötü amaçla kullanılmaya açıktır; toplumu ve kişileri yanlış bilgilendirebilir veya olmayan bir şeyi varmış gibi göstererek yanıltabilir ve yönlendirebilir. Yapay zekânın en önemli gücü olmamış bir şeyi gerçeğe çok yakın bir şekilde olmuş gibi göstermesidir. Bu durum da toplumsal bazı meselelerin daha karmaşık bir hale gelmesine neden olabilir.

3. Yöntem

Çalışmadaki Trump Gaza videosunun analizi yorumlama bilimi olarak da adlandırılan “hermeneutik” yaklaşıma göre yapılmıştır. Hermeneutik, Yunanca “hermeneuein” kelimesinden türemiş olup çevirmek, ifade etmek ve açıklamak gibi anlamları ifade etmektedir (Zimmermann, 2015, s.3). Hermeneutik yaklaşım, adını mitolojide haberci tanrı olarak isimlendirilen Hermes’ten almaktadır. Hermes tanrılardan aldığı mesajları yeryüzündeki insanlara iletmekteydi ve bunu yaparken de mesajları insanların anlayabileceği şekilde açıklayarak ve yorumlayarak bildiriyordu. Bu bağlamda

bakıldığında hermeneutik yaklaşım metindeki ve sözdeki anlamın açıklanarak ve yorumlanarak anlaşılır hale gelme sürecini ifade etmektedir (Gadamer, 2003, s. 13).

Hermeneutik yaklaşımın özellikle günümüz anlamında gelişmesinde ve sosyal bilimlerde kullanılmasında etkili olan kişiler Dilthey ve Schleiermacher'dir. Schleiermacher hermeneutik yaklaşımda dilin önemine vurgu yaparak, kullanılan dil üzerinden metinlerdeki ve söylemlerdeki anlamları yorumlayarak gerçek anlamın ortaya çıkacağını savunmuştur. Bu yorumlamanın da ancak dille geçilecek güçlü bir iletişimle sağlanabileceğini vurgulamıştır. Kavramın gelişmesinde öncülük eden bir diğer bilim insanı da Dilthey 'dir. Kavrama, sosyal yaşantı ve kültür çerçevesinden bakan Dilthey insan ile ilgili bilimleri Tin Bilimleri olarak adlandırmış ve görüşlerini pozitivizme karşı bir eleştiri olarak ortaya koymuştur. Çünkü Dilthey pozitivizmin savunduğu, doğa bilimlerini açıklayan yöntemlerin insan ve toplum bilimlerini de açıklayabilir yaklaşımının karşısında durmaktadır (Fıncioğulları, 2016, s.287).

İnsanlar ve toplumlar kültürel bir birikim içerisinde yaşamlarını devam ettirirler ve bunları birbirinden ayırmak mümkün değildir. Bu nedenle Dilthey, toplumların ve insanların eylemlerini, davranış ve tutumlarını anlayabilmek için doğa bilimlerinde uygulanan yöntemlerden farklı ve derin başka yöntemlerin kullanılmasını gerektiğini savunmaktadır. Bu bağlamda da insan ve toplumların davranışlarını anlamak için meseleye tarihsel, sosyal ve kültürel olarak bakmanın daha doğru olacağını dile getirmiştir. Aynı zamanda insan özgür iradeye sahip bir varlıktır ve kendi kararlarını alabilecek güçtedir bu durum insanı dünyada var olan diğer varlıklardan ve olgulardan ayıran da en temel özelliktir. Bu nedenle de insanı analiz ederken farklı bir yöntem kullanılması gerektiğini vurgulamıştır çünkü her insan ve toplum birbirinden farklı yaşamışlıklara ve farklı bakış açılarına sahiptir. Dilthey bu geliştirdiği yeni bakış açısına “yaşantı” kavramı adını vermektedir. Sonuç olarak insanların davranış ve tutumlarını anlayabilmek için yaşantılarına bütüncül bir bakış açısı ile bakmak gerekmektedir (Fıncioğulları, 2016, s. 288).

Hermeneutik yöntem sadece metinlerin ve sözlerin taşıdığı anlam üzerine kullanılan bir yaklaşım değildir herhangi bir anlam üreten her olgu bu yöntem ile yorumlayıcı bir şekilde analiz edilebilir. Bu çalışmada da Trump Gaza videosu içerisinde barındırdığı hem metinsel hem de görsel mesajlar bağlamında birçok satır arası gizlenmiş olan iletiyi bizlere vermektedir. Bu bağlamda çalışmada verilen mesajlar kültürel, sosyal ve tarihsel meseleleri de göz önünde bulundurularak hermeneutik yaklaşımla incelenmiş ve videonun taşıdığı alt metinler ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı, yapay zekâ yazılımları ile üretilmiş içeriklerin insanlar ve toplum üzerindeki etkilerini anlayabilmektir. Elbette bu içeriklerin üreticilerinin çıkar ilişkilerinden, ideolojilerinden ve yaşam deneyimlerinden bağımsız olamayacağı

düşüncesini unutmamak gereklidir. Bu bağlamda çalışmada ABD Başkanı Trump’ın Gazze planına dair imajların yer aldığı yapay zekâ üretimi “Trump Gaza” video klibinin hermeneutik yaklaşımla incelenmesi bize önemli verilere ulaşma şansı verecektir. Araştırma, Gazze şehrine ve halkına yönelik egemen güçlerin küresel anlamdaki planlarına dair öngöründe bulunulması açısından önem taşımaktadır.

3.2. Burgular ve Yorumlar

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 3

Kaynak: <https://www.bbc.com/news/videos/cdrxkm6r856o>, Erişim Tarihi: 05.03.2025

“Trump Gaza” video klibindeki ilk görüntüde yeşil renkte “Gazze” yazısı, çocuğa doğru silah doğrultan ve ona yerden sönmüş bir balon vermeye çalışan bir adam görülmektedir. Görüntüler analiz edildiğinde aslında çok sayıda yan anlam bulundurduğu anlaşılmaktadır. Yeşil renk genellikle İslamiyet ile özdeşleşen bir renktir. Gazze’de dini inanış ile yaşanan dram özdeşleştirilmeye çalışılmıştır. Silah taşıyan insan ise Gazze’de bağımsızlık mücadelesi veren Hamas üyeleri ile özdeşleştirilmiş ve bu kişilerin çocuklar için tehlike oluşturduğuna dair mesaj verilmeye çalışılmıştır. Video boyunca çocukların pembe bir balon tuttukları görülmektedir. Balon özgürlüğü simgelemekte, pembe renk ise masumiyeti simgelemektedir. Görüntüde sönmüş bir balon ile çocukların özgürlüğünün Hamas üyeleri tarafından alındığı mesajı verilmiştir. Görsel 2’de yer alan görüntüde ise yine yeşil renkte yazılmış “2025” yazısı ile Hamas üyelerinden kaçan bir çocuk görüntüsüne yer verilmiştir. Bu görüntü ile 2025 yılının önemine işaret edilmiş ve çocukların 2025 yılıyla birlikte Hamas üyelerinin elinden kurtulacağına dair mesaj verilmiştir. Görsel 3’de yer alan görüntüde yıkık binalar arasından insanların topluca o şehri terk etmeye başladıklarına dair bir mesaj verilmiştir. Video klipte yer alan şarkı sözleri incelendiğinde ise Donald Trump ve Gazze şehrine sıklıkla vurgu yapılmakta; Gazze şehri ile Trump özdeşleştirilmektedir. Trump’ın Gazze planıyla birlikte Gazze’ye özgürlük, şöhrat ve zenginlik geleceği vurgulanmaktadır. Şarkı sözleriyle ABD’nin Gazze işgali meşrulaştırılmakta ve Gazze

halkının bağımsızlık mücadelesi ve işgale karşı direnişi örtbas edilmektedir. Trump'ın sömürü planı özgürlük, zenginlik ve şöhret kılıfıyla meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır.

Görsel 4

Görsel 5

Görsel 6

Kaynak: <https://www.bbc.com/news/videos/cdrxkm6r856o>, Erişim Tarihi: 05.03.2025

Görsel 4' de yer alan görüntüde “mavi, kırmızı, beyaz” renklerden oluşan “sırada ne var” yazısı ve aynı zamanda iki kişi ve ellerinden tuttukları bir çocuk yer almaktadır. Görüntüdeki mavi, kırmızı ve beyaz renkler Amerika Birleşik Devletleri'nin bayrağının renklerini temsil etmektedir. Bu görüntüde “2025” yılıyla birlikte ABD'nin Gazze'ye geleceğine dair mesaj verilmiştir. İki kişi ve onların ellerinden tutan çocuk görselinde ise, yıkık binalar arasından şehirlerini terk etmelerine dair mesaj yer almaktadır. Görsel 5' de vinçler ve yeni bir şehrin tasarımına dair görüntüler yer almaktadır. Bu görüntü insanların şehri terk edişinden sonra gelmektedir. Bu bağlamda, yeni bir şehir tasarımıyla önce Gazzelilerin şehri terk etmesi gerektiğine dair mesaj verilmiştir. Görüntüde ayrıca iki kişinin inşa süreci devam eden şehre girdiği görülmektedir. Dikkatli incelendiğinde bu iki kişinin üzerlerinde askeri bir kıyafet olduğu görülmektedir. Bu görüntüde ABD ve İsrail askerlerinin Gazze'nin simgesi olan tünelden geçişleri yer almaktadır. Burada Hamas üyelerinin tünellerinin ele geçirildiği ve şehrin güvenliğinin sağlandığına dair mesaj verilmiştir. Görsel 6'de yer alan görüntüde ise, tünelden çıkarak modern bir şehre doğru bir kadın ve iki çocuğun yürüdüğü görülmektedir. Kadının giyim tarzı incelendiğinde tesettürlü bir giyime sahip olduğu ve böylece Müslüman bir aile oldukları anlaşılmaktadır. Bu görüntüde, Filistinlilerin şehirlerini terk edişleri, ABD'nin şehre yerleşmesi ve şehri yeniden dizayn etmesinden sonra Filistinli Müslümanların güven içinde şehre girebileceklerine dair mesaj verilmiştir. Görüntüde bir tünel veya mağara içinden yürüyerek şehre gidişlerinde ise ilkelikten çıkış, modern bir yaşantıya geçiş ve aynı zamanda yeni yere varış ile birlikte yeniden doğuş ve varoluş betimlemesi yapılmıştır.

Görsel 7

Görsel 8

Görsel 9

Kaynak: <https://www.bbc.com/news/videos/cdrxkm6r856o>, Erişim Tarihi: 05.03.2025

Görsel 7’de yer alan görüntüde ABD tarafından yeniden tasarlanan “Gazze” betimlemesine yer verilmiştir. Şehir görseli incelendiğinde kırmızı renkte lüks araçların yer aldığı görülmektedir. Kırmızı renk; güç, yaşam ve enerjiyi betimlemektedir. Şehir görselinde ayrıca büyük bir gökdelen görülmektedir. Bu da yine güç ve hakimiyeti betimlemektedir. Bu görüntü ile ABD’nin Gazze’de hüküm sürmesiyle birlikte güç, ihtişam ve hakimiyetin olacağına dair mesaj verilmiştir. Görsel 8’de yer alan görselde, Elon Musk’ın Filistinlilere ait yerel yiyeceklerden olan “pita ekmeği ve humus’ yediği görülmektedir. Bu görüntü ile ABD’nin Gazze üzerinde hâkimiyetine dair bir mesaj verilmek istenmiştir. Ayrıca milyarlarların Gazze’nin yeniden tasarımında önemli bir rol üstleneceği belirtilmiştir. Görsel 9’de yer alan görüntüde ise, dansöz kıyafeti giymiş sakallı erkekler oryantal bir oyun sergilemektedir. Bu görüntüde dans eden kişilerin alınlarında yeşil bandana bulunmaktadır. Yeşil renk Müslümanlık ile özdeşleşen bir renktir. Bu renk ve bandana bilerek seçilmiştir. Ayrıca bu yeşil bandana Hamas üyelerinin kıyafetlerinde de yer almaktadır. Buradan yola çıkarak oryantal dans yapan kişilerin Hamas üyeleri özdeşleştirildiği anlaşılmaktadır. Bu görüntüde dini değerlere karşı bir saygısızlık ve aynı zamanda bağımsızlık mücadelesi veren Hamas üyelerine karşı bir aşağılama söz konusudur.

Görsel 10

Görsel 11

Görsel 12

Kaynak: <https://www.bbc.com/news/videos/cdrxkm6r856o>, Erişim Tarihi: 05.03.2025

Görsel 10'da yer alan görüntüde bir çocuk ve sarı renkte Trump görseli bulunan bir balon yer almaktadır. Balon özgürlüğü betimlemektedir. Balonun Trump görselinde ve sarı renkte olması, Trump tarafından çocuklara özgürlük sağlanacağını ve zengin bir yaşama kavuşacaklarının mesajını taşımaktadır. Görsel 11'de yer alan görüntüde ise, yeniden tasarlanan Gazze sahili ve gökdelenler yer almaktadır. Bu görüntü ile birlikte Gazze'nin değerli bir turizm mekânı olacağına dair mesaj verilmiştir. Görsel 12'de ise Trump'ın esmer bir oryantal kadın ile dans ettiği görülmektedir. Bu görüntüde Gazzeli kadınlara dair mesaj verilmiştir. Gazzeli kadınların dini değerlerine ve bağımsızlık mücadelelerine karşı aşağılama söz konusudur.

Görsel 13

Görsel 14

Görsel 15

Kaynak: <https://www.bbc.com/news/videos/cdrxkm6r856o>, Erişim Tarihi: 05.03.2025

Görsel 13’de yer alan görüntüde Elon Musk’ın Gazze sahilinde para dağıttığı görülmektedir. Görüntüde aynı zamanda insanların Elon Musk’ı alkışladığı görülmektedir. Görüntüde Gazze sahilinin turizm ve maddi kazanç açısından değerli bir yer hale geleceği ve bu süreçte Elon Musk gibi küresel ölçekteki sermayeye sahip iş adamlarının aktif bir rol üstleneceği mesajı verilmiştir. Görsel 14’de yer alan görselde ise, Gazze sahilinin yine maddi kazanç yönünden önemi vurgulanmış ve çocukların da bu zenginlikten faydalanacağına ve daha rahat bir hayat süreceklerine dair mesaj verilmiştir. Görsel 15’de yer alan görüntüde, ‘Trump Gaza’ isminde bir otel ve otelin önünde lüks bir araç, insanlar ve pembe bir balon taşıyan çocuk yer almaktadır. Bu görüntüde Trump’ın birçok ülkede inşa ettiği binaları burada da inşa edeceğine dair mesaj verilmektedir. Lüks araç ve otel ışıklandırmaları ise Trump’ın Gazze’yi zenginleştireceğine, şöhretli hale getireceğine dair anlamlar taşımaktadır. Pembe rengin pastel tonları masumluk ve saflığı simgelemektedir. Elinde pembe renkte balon taşıyan çocuk görselinde çocukların zihinlerinin bağımsızlık ve mücadele ruhundan uzaklaştırılacağı ve özgür bir şekilde sokaklarda dolaşacaklarına dair mesajlar verilmiştir.

Görsel 16

Görsel 17

Görsel 18

Kaynak: <https://www.bbc.com/news/videos/cdrxkm6r856o>, Erişim Tarihi: 05.03.2025

Görsel 16’da Elon Musk’ın yine sahilde Filistin’e özgü bir yemek olan ‘hummus’ yediği görülmektedir. Bu görüntü ile yerel unsurların kapitalist pazara entegre edileceği ve gastronomi alanında maddi kazanç için kullanılacağına dair mesajlar verilmektedir. Görsel 17’de yer alan görüntüde, şehir meydanında altın sarısı renginde devasa büyüklükte bir Trump heykeli bulunmaktadır. Bu görüntü ile Trump’a güç ve şöhret atfedilmiştir. Şehir meydanında ayrıca yine lüks araçlar, binalar, insanlar ve pembe renkte balon taşıyan çocuk görüntüleri yer almaktadır. Lüks araçlar bireylerin ve ailelerin maddi güçlerini sergilemektedir. Bu görüntüyle birlikte Gazze’de zengin ve üst statüdeki insanların yaşayacağına dair mesaj verilmiştir. Pembe balon taşıyan çocuk

görüntüsü ise yine mücadele ve bağımsızlık fikrinden uzaklaştırılmış ve masumiyet imajı atfedilmiş çocukları simgelemektedir. Görsel 18’de yer alan görüntüde ise, bir mağaza içinde küçük ve altın sarısı renğinde Trump heykelleri bulunmaktadır. Bu görüntüyle birlikte Trump ve Gazze şehri özdeşleştirilmiştir.

Görsel 19

Görsel 20

Görsel 21

Kaynak: <https://www.bbc.com/news/videos/cdrxkm6r856o>, Erişim Tarihi: 05.03.2025

Görsel 19’da yer alan görüntüde Gazze sahilinde Elon Musk, dağılan paralar arasında yürümekte ve insanlar Musk’ı alkışlamaktadır. Bu görüntü ile Gazze sahilinin yeniden tasarlanması, turizm konusunda cazip bir konuma yükselmesi neticesinde maddi kazanç sağlanacağı ve şehrin yeniden inşa sürecinde Elon Musk gibi iş adamlarının önemli roller üstleneceğine dair mesajlar verilmiştir. Görsel 20’de yer alan görselde Trump ve Netanyahu’nun birlikte ‘Trump Gaza’ otelinde tatil yaptıkları görülmektedir. Görüntü detaylı incelendiğinde, şezlongların arasında bir kalp simgesi ve ‘love’ şeklinde yazıların olduğu görülmektedir. Bu görsellerle Trump ve Netanyahu arasındaki bağ ve sevgiye gönderme yapılmaktadır. Gazze’nin yeniden tasarım sürecinde ikisinin önemli bir rol üstleneceği mesajı verilmektedir. Görsel 21’de yer alan görüntüde ise, yine sarı renkte ışıklandırılmış ‘Trump Gaza’ yazısı, siyah renkte lüks bir araç ve pembe renkte kalp şeklinde bir balon taşıyan çocuk görülmektedir. Bu görüntü ile birlikte Gazze’nin ihtişamlı, lüks bir şehir olacağına ve insanların özgür bir şekilde bu şehirde gezebileceğine dair mesajlar verilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Günümüzde metinden ses dosyasına, fotoğraftan videolara kadar birçok medya içeriği yapay zekâ teknolojileri vasıtasıyla oluşturulmaktadır. Üretken yapay zekâ teknolojisinde yaşanan gelişmeler sonucunda insanlar yazılım bilmeye gerek kalmadan yapay zekâ araçlarını kullanabilir hale gelmiştir. Bu durum hem bireysel hem de

kurumsal kullanıcılar için geçerlidir. Yapay zekâ teknolojileri, içerik üretimini insanların girdiği komutlar çerçevesinde gerçekleştirmektedir. Yapay zekâ tarafından içerik üretiminin hız, verimlilik ve maliyet konusunda avantajları olduğu gibi aynı zamanda etik açıdan dezavantajları da söz konusu olabilir. İnsanlar yapay zekâ teknolojileri aracılığıyla etik dışı içerik üretimi gerçekleştirebilmektedir. Dezenformasyon içerikli haberler ya da yapay zekâ ile üretilen videolar ile birlikte manipülasyonlar yapabilirler. Ayrıca sahte fotoğraflar gerçek gibi yayınlanabilir ya da Deepfake ile kişilik haklarına zarar verilebilir.

Araştırmada, yapay zekâ tarafından üretilen ve ABD Başkanı Donald Trump tarafından sosyal medya hesabında paylaşılan “Trump Gaza” video klibi hermeneutik yaklaşım üzerinden analiz edilmiştir. Videoda yer alan mesajlar hermeneutik yaklaşım aracılığıyla, metinler ve görseller üzerinden tarihsel bir bakış açısı ve kültürel kodlar göz önünde bulundurularak yorumlanmıştır. Yapılan analiz sonucunda video klipte çok sayıda yan anlamın bulunduğu görülmüştür. Video klipte yer alan ses, metin ve görseller analiz edildiğinde, Trump’ın Gazze planına dair söylemleri ile örtüştüğü anlaşılmaktadır. Trump’ın “Trump Gaza” videosunu kendi sosyal medya hesabından yayınlaması ise videoda yer alan düşünce yapısını desteklediği anlamına gelmektedir.

“Trump Gaza” video klibinde yer alan görseller incelendiğinde dini, etnik ve kültürel olarak çok sayıda yan anlamın bulunduğu anlaşılmaktadır. Video klipte İslami semboller üzerinden İslam dini, Arap toplumunun değerleri ve Hamas üyeleri açık bir şekilde aşağılanmaktadır. Ayrıca verilen önemli mesajlardan biri de Filistin ve Gazze’deki bu olumsuz durumun oluşmasındaki onlara göre sebeplerin başında Hamas üyeleri ve İslam Dini gelmektedir. Birçok imajda bu iki unsurdan kurtulunca oradaki halkın özgürlüğüne kavuşacağı mesajı verilmektedir. Aslında ABD’nin dünyanın her noktasına özgürlük götürme gibi gerçeklikle ilgisi olmayan bir misyonu vardır. Bunu dünyanın birçok noktasında gerçekleştirdiği operasyonlarda görmekteyiz. Fakat bu girişimlerin hepsi toplumlara özgürlükten çok açlık ve felaket getirmiştir.

Videonun birçok noktasında elinde balonlar olan özgür ve mutlu çocuklar kullanılmıştır. Bunların çok sık kullanılmasının en önemli sebebi İsrail’in gerçekleştirdiği saldırılarda en çok çocukları yok edilmesinin üstünü örtme çabalarından kaynaklıdır. Biz geldiğimiz zaman çocuklarınız özgür olacaktır mesajı vermek hem bugün İsrail tarafında öldürülen çocukları görmezden gelmek hem de anlamsız bir hayali inşa etmenin ötesine geçmemektedir.

Görüntülerde Donald Trump yüceltilmekte, güç, otorite ve zenginlik ile özdeşlik kurulmaktadır. Video klipte Filistinlilerin Gazze’den göçü ile birlikte şehrin yeniden tasarlanacağı ve bu tasarım sürecinin ABD-İsrail ortaklığında gerçekleşeceği görülmektedir. Ayrıca Elon Musk gibi küresel çapta sermaye sahibi iş insanlarının Gazze’nin yeniden tasarımında rol üstleneceğine dair yan anlamlara yer verilmiştir.

Video klibin birçok noktasında şu anda açlıkla ve yoksullukla mücadele eden yok edilmiş bir şehrin cazibe merkezi olarak zenginlik ve refah seviyesi yüksek hale geldiğini görüyoruz. Fakat şehrin bu şekilde yükselebilmesi için Trump'ın ve kendisinin de içinde olduğu küresel sermayenin bu şehre gelmesi gerekmektedir. Verilen mesaj bu olmasına rağmen aslında olacak olan küresel sermayenin kendine yeni bir sömürü alanı inşa etmesidir.

Görüntüler analiz edildiğinde Trump ve Netanyahu arasındaki bağ ve sevgiye gönderme yapılmaktadır. Bu ikilinin önderliğinde Gazze'de ihtiyaçların ve lüksün hâkim olacağına ve tünellerin olmadığı Gazze'de zengin ve üst statüdeki insanların yaşayacağına dair mesajlar verilmiştir. Video klipte genel olarak Trump'ın Gazze'yi sömürü planı özgürlük, zenginlik ve şöhret çerçevesinde meşrulaştırılmaktadır. Reel siyasetteki ABD İsrail ilişkilerine bakıldığında ABD'nin koşulsuz bir şekilde İsrail'e her alanda destek verdiği bilinmektedir. Bu durumun videodaki yansıması iki liderin şezlongdaki görüntülerinde açık bir şekilde görülmektedir. Fakat videoda dikkat çeken bir noktada havuz başındaki Netanyahu görüntüsü dışında Gazze'de İsrail'e yönelik hiçbir imaj kullanılmamıştır. Videodan anlaşılan oradaki tek egemen güç Trump'tır. Şehirde devasa bir Trump heykeli birçok noktada Trump'a ait binalar ve simgeler bulunmaktadır. Bu imajlar Tramp'ın Gazze'nin tek hâkimi yapmaktadır.

Videonun tümüne oluşturduğu yan anlamlar açısından bakıldığında Trump'ın zihnindeki düşünceye göre tasarlandığı açık bir şekilde görülmektedir. Videodaki detaylara bakıldığında hazırlayan ekibin en ince ayrıntıyı bile komutlandırarak yapay zekâ programına yüklediği görülmektedir. Videonun gerçeklikle ilişkisine bakıldığında Gazze'nin ister şu anki durumuyla ilgili olsun ister geleceği ile ilgili olsun bir hayal ürünü olan ütopyanın dışında bir vaadi yoktur. Bu durumda bizlere videonun aslında bir Trump ve ABD propagandası yapılmak için hazırlandığını göstermektedir.

KAYNAKÇA

Adalı, E. (2016). Doğal dil işleme. *TBV Journal of Computer Science and Engineering*, 2(5).

Albayrak, M. B. (2016, Mayıs). 4-1 biten AlphaGo – Lee Sedol karşılaşması: Ve yapay zekâ insanı Go’da da yendi! *Bilim ve Gelecek*, 147. Erişim adresi: <https://urli.info/1j7PI>

Arslan, K. (2017). Eğitimde yapay zekâ ve uygulamaları. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 71-88.

Babacan, H. (2021). *Türkiye’de yapay zeka destekli gazetecilik: Robot gazeteciliğe yönelik yaklaşımlar*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Bozkurt, A. (2023). ChatGPT, Üretken Yapay Zeka ve Algoritmik Paradigma Değişikliği. *Alanyazın*, 4(1), 63-72. <https://doi.org/10.59320/alanyazin.1283282>

Çeber, B. (2024). Reklam Ajanslarında Yapay Zekâ Kullanımı: Sektör Profesyonellerinin ChatGPT ve Midjourney Deneyimlerine Yönelik Bir Araştırma. *Erciyes İletişim Dergisi*, 11(2), 583-606. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.1439479>

Çeber, B., & Çeliker, S. (2024). Tüketicilerin Üretken Yapay Zekâ Uygulamaları ile Oluşturulan Reklamlara Yönelik Algı ve Davranışları Üzerine Bir Saha Araştırması. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 47, 289-313. <https://doi.org/10.31123/akil.1539417>

Dalen, A. V. (2012). The algorithms behind the headlines. *Journalism Practice*, 5(6). 648-658. doi: <https://doi.org/10.1080/17512786.2012.667268>

Delua, J. (2021, March). Supervised vs. unsupervised learning: What’s the difference? IBM. <https://www.ibm.com/blog/supervised-vs-unsupervised-learning/> (07.11.2025).

Fırat, F. (2018). *İnternet haberciliğinde yapay zeka teknolojisi kullanımı: Robot gazetecilik*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Fırıncioğulları, S. (2016). Hermeneutik Yöntem, Ontolojik Hermeneutik Ve Hans Georg Gadamer. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 53, 286-293.

Gadamer, H.-G. (2003). *Hermeneutik*. İstanbul: Paradigma Yayınları.

Gündoğdu, B., & Okcu, S. (2024). Yapay Zekâ Uygulamalarının Müzik ve Müzik Endüstrisi Üzerine Etkileri. *Conservatorium / Konservatoryum*, 0(0), 0-0. <https://doi.org/10.26650/CONS2024-1524963>

Güzeldemirci, İlker, C. (2024). İçerik üretiminde yapay zekâ araçlarının kullanımı. *ENTIS – Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 44-52.

<https://www.bbc.com/news/videos/cdrxkm6r856o>, Erişim Tarihi: 05.03.2025

Lu, Z., & Nam, I. (2021). Research on the Influence of New Media Technology on Internet Short Video Content Production under Artificial Intelligence Background. *Complexity*, 2021(1), 8875700. <https://doi.org/10.1155/2021/8875700>

McCarthy, J. (2004). What is artificial intelligence?. Erişim adresi (10 Şubat 2025):

<http://wwwformal.stanford.edu/jmc/whatsai/>

Nabiyev, V. (2021). *Yapay zeka*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Öztemel, E. (2006). *Yapay sinir ağları*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.

Öztürk, K., & Şahin, M., Ergin. (2018). Yapay Sinir Ağları ve Yapay Zekâ'ya Genel Bir Bakış. *Takvim-i Vakayi*, 6(2), 25-36.

Penrose, R. (2020). *Kralın yeni akli - bilgisayar, zeka ve fizik yasaları*. (T. Dereli, Çev.) İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.

Reiter, E., & Dale, R. (2000). *Building Natural Language Generation Systems* (1. bs). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511519857>

Say, C. (2020). *50 soruda yapay zeka*. İstanbul: Bilim ve Gelecek Kitaplığı.

Yastıoğlu, S. (2023). Üretken Yapay Zekânın İşletmelerde Kullanımı: Fırsatlar ve Tehditler. İçinde İ. Çevik Tekin (Ed.), *Yönetim Bilişim Sistemleri: İşletmelerde Dijital Dönüşüm Yönetimi*. Özgür Yayınları. <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub137.c1391>

Yıldırım, B., & Kavut, İ., Emre. (2024). *Zihinsel imgenin mekânsal izdüşümünü üretken yapay zekâ aracılığıyla temsil etmek: Puslu Kıtalar Atlası örneği*. 6(2), 233-248.

Yılmaz, A. (2024). *Yapay Zekâ* (14. bs). Kodlab.

Zimmermann, J.(2015). *Hermeneutics: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Westerlund, M. (2019). The emergence of deepfake technology: A review. *Technology Innovation Management Review*, 9(11), 39-52.

- **Etik kurul onayı:** Etik kurul onayına ihtiyaç bulunmamaktadır.
 - **Yazar katkı oranları:** “Yapay Zekâ Tarafından Üretilen ‘Trump Gaza’ Video Klibinin Hermeneutik Yaklaşım Üzerinden Analizi” başlıklı bu çalışmada Alpaslan Öngel (birinci yazar) %50, Vahit Özdemir (ikinci yazar) %50 oranında katkı sağlamıştır.
 - **Çıkar çatışması:** Çıkar çatışması bulunmamaktadır.
 - **Finansal destek:** Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.
-

- **Ethics committee approval:** There is no need for ethics committee approval.
- **Author contribution rate:** In this study titled “Analysis of the Artificial Intelligence-Generated ‘Trump Gaza’ Video Clip Through a Hermeneutic Approach”, Alpaslan Öngel (first author) contributed 50% and Vahit Özdemir (second author) contributed 50%.
- **Conflict of interest:** There is no conflict of interest.
- **Grant support:** The author declared that this study has received no financial support.

Bu çalışma araştırma ve yayın etiğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

This study was carried out in accordance with research and publication ethics.